

Plan för likvärdig skola Åmåls Kommun 2021

1. Bakgrund till utvecklingsområdet

Barn- och utbildningsnämndens inriktningsmål för perioden läsåret 2018/2019 – läsåret 2021/2022 är att: *Alla elever i Åmåls kommuns grundskola ska nå gymnasiebehörighet.*

Analys

Elever i årskurs 3 som deltagit i alla delprov och klarat alla delprov för nationella prov i svenska

2020: nationella prov genomfördes ej
2019: 75%
2018: 70%
2017: 78%
2016: 73%

De senaste resultaten i svenska har ökat med fem procentenheter det senaste året och med två procentenheter sedan 2016. En trolig orsak till detta är de tidiga och medvetna insatser som vi genomfört i verksamheten för att främja högre måluppfyllelse.

Elever i årskurs 3 som deltagit i alla delprov och klarat alla delprov för nationella prov i matematik:

2020: nationella prov genomfördes ej
2019: 67%
2018: 68%
2017: 79%
2016: 75%

De senaste resultaten på de nationella proven i matematik har sjunkit med ca tio procentenheter de senaste två åren. Vi ser samma mönster på de nationella proven för årskurs 6 och tror att vi behöver analysera matematikundervisningen och arbeta med att utveckla och förbättra undervisningen i matematik. En insats i de lägre åldrarna i form av kartläggningmaterialet Hitta matematiken påbörjades hösten 2019 som en del i att tidigare hitta de elever som har behov av olika former av anpassningar och särskilt stöd i matematikundervisningen.

Andel (%) elever i åk 9 med gymnasiebehörighet var

2020: 77,9%
2019: 82,8%
2018: 78,3%
2017: 81,8 %
2016: 80,8 %
2015: 90,8 %

2014: 89,6 %

Resultaten i grundskolan har de senaste läsåren försämrats avseende gymnasiebehörighet men det sista året visar på en minskning med ca. 4,9%. Det finns ett mönster i gymnasiebehörigheten där den ökar respektive minskar vart annat år. Vi behöver undersöka hur resursfördelning ser ut över tid för att utsluta/bekräfta huruvida en förvriden resursfördelning kan ligga till grund för mönstret.

Resultat av Nationella Prov, Svenska åk 9

2020: nationella prov genomfördes ej
2019: 98 % har betyget A-E
2018: 90,2 % har betyget A-E
2017: 87,8 % har betyget A-E
2014: 98 % har betyget A-E

Resultat av Nationella Prov, Engelska åk 9

2020: nationella prov genomfördes ej
2019: 90,8 % har betyget A-E
2018: 91,2 % har betyget A-E
2017: 94 % har betyget A-E
2014: 98 % har betyget A-E

Resultat av Nationella Prov, Matematik åk 9

2020: nationella prov genomfördes ej
2019: 84,7 % har betyget A-E
2018: statistik saknas pga. problem med provet på nationell nivå.
2017: 77,1 % har betyget A-E
2014: 93,6 % har betyget A-E

De senaste resultaten på de nationella proven i svenska är i princip oförändrade men resultaten i matematik och engelska har sedan 2014 sjunkit. Den höjda gymnasiebehörigheten 2019 har troligtvis påverkats av de förbättrade resultaten i svenska. I engelska är en trolig förklaring att elever med annat modersmål än svenska har andra förkunskaper i ämnet, vilket förklarar att måluppfyllelsen är oförändrad jämfört med 2018. Dessa resultat visar på vikten av att arbeta med studiehandledare för att förbättra likvärdigheten i undervisningen för elever med annat modersmål.

Faktorer som har påverkat minskning av antalet elever som når gymnasiebehörighet

Andelen elever med utländsk bakgrund var 2014 med kommunal huvudman 20 % och 2019 med kommunal huvudman 33 %.

- vilket innebär att andelen elever med utländsk bakgrund har ökat med 13 %.

Antal elever i grundskolan (åk 1-9) i kommunal regi var 2014: 1 095 och 2019/2020: 1 174

- vilket innebär att antalet elever i grundskolan har ökat med 179 elever.

Andel behöriga pedagoger var 2014; 89 % och 2019; 77 %.

- vilket innebär att antalet behöriga pedagoger har minskat med ca 12 %.

All personal i verksamheten grundskola har deltagit nulägesanalysen genom dialog på arbetslagsträffar, kompetensutveckling och genom enkäter. Resultatet visar att personalen och verksamheten fort-

satt behöver stärkas inom följande utvecklingsområden; trygghet och studiero, ett salutogent förhållningssätt, samtalsmetodik, kartläggningar, uppföljningar av insatta åtgärder, tidiga insatser, analysarbete och digitalisering.

Lärarna har arbetat med ett förhållningssätt som framhäver höga förväntningar på att eleverna ska lyckats vilket visar sig i elevernas (årskurs 7-9) svar i vår skolenkät. På frågan *Mina lärare förväntar sig att jag ska göra mitt bästa* gav, 2019, 95,8 % av eleverna ett positivt svar, 2020 har siffran ökat till 96,6 %. På frågan *Jag kan nå kunskapskraven i skolan om jag försöker* gav, 2019, 96,0 % eleverna ett positivt svar, siffran är tämligen oförändrad läsåret 2020 då 95,2 % av eleverna svarade positivt.

75,0 % av eleverna svarade 2019 positivt på frågan *På lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter*, 2020 skedde en ökning till 78,4 %. Detta är ett tecken på att arbetet ger effekt och att vi fortsatt ska arbeta med våra redan påbörjade och pågående insatser för att stärka elevernas delaktighet i undervisningen och skolsituationen. Detta bekräftas även av att 84,4 % av eleverna svarat positivt på frågan *Vi elever har inflytande över undervisningens innehåll*. En ökning sedan 2019 då svaret var 80,4 %.

Vi kan utifrån effekten i dessa data göra ett första antagande att personal och elever har nått ökad känsla av sammanhang (KASAM) genom verksamheternas arbete med salutogenes som förhållningssätt och MI som samtalsmetodik. Både meningsfullhet, hanterbarhet och begriplighet har ökat då vi ser att eleverna upplever ökat inflytande i undervisningen både när det gäller arbetssätt och innehåll.

Våra framgångsfaktorer i arbetet med ökad måluppfyllelse har varit

- läxhjälp
- lovskola
- studiehandledare med annat modersmål
- ökat fokus och systematisk uppföljning kring ökad måluppfyllelse och närvaro i projektet Plug Innan
- systematisk dokumentation av måluppfyllelse som följts upp av huvudman fyra gånger per läsår. Det medvetna arbetet kring måluppfyllelse har lett till ökad systematik och uppföljning av resultat på samtliga skolor. Det är för tidigt att se om detta gör påtaglig skillnad i studieresultaten.
- ett systematiskt organiserat arbete med fördelning av resurser på respektive skolenhet
- att arbeta med förebyggande och främjande arbete kring elevernas trygghet och studiero
- arbete med positiva, lösningsfokuserade och relationsbyggande verktyg så som KASAM har stärkt goda relationer i undervisningssituationen. Inom Verksamhet Stöd och Resurs har personalen även arbetat med att utbilda samtlig personal i grundskola och gymnasium i samtalsmetodiken motiverande samtal, MI.
- systematisk, fördjupat arbete och analys av undervisningen

För att underlätta arbetet med *Plan för Likvärdig skola* har vi skapat två arbetsområden för ovan nämnda utvecklingsområden, rubrikerna för dessa arbetsområden är *Tidiga insatser för ökad måluppfyllelse i grundskolan* och *Digitalisering*. Inom ramen för respektive arbetsområde beskriver vi våra planerade insatser. Då lägstadiesatsningen försvinner kommer planerade aktiviteter utifrån tidigare arbete beskrivas under tidiga insatser för ökad måluppfyllelse i grundskolan.

Tidiga insatser för ökad måluppfyllelse i grundskolan

I januari 2020 färdigställdes slutrapporten för Plug Innan Åmål, ett 2,5 årigt projekt som fokuserat på trygghet och studiero, närvaro och måluppfyllelse i grundskolan. Aktiviteter som genomfördes i projektet har fokuserade på bland annat:

- tillgängliggörande av fysisk miljö och lektionsupplägg genom bildstöd och tecken som stöd
- NPF-säkring i form av verktyg i klassrummet, s.k. stressverktyg eller stressleksaker
- Relationsbyggande aktiviteter utifrån det salutogena förhållningssättet, KASAM
- Kvantitativ kartläggning av elever för att följa måluppfyllelse och närvaro

Ett gediget arbete bedrevs inom projektet som hade förmån att få arbeta med sina insatser kommunövergripande med utgångspunkt i grundskolan årskurs 4-9. Projektet erbjöds på grund av sitt omfattande och produktiva arbete en förlängning av Västra Götalandsregionen och Åmåls kommun ämnar nu själva att fortsätta arbeta i likvärdighet med Plug Innan efter projektets avslut, januari 2020. All forskning visar att tidiga insatser är viktiga och vi vill därför implementera och genomföra aktiviteterna från projektet även i förskoleklass-årskurs 3.

Vi behöver arbeta med fortsatt implementering av KASAM, MI och K3 i samtliga årskurser inom grundskolan. Dessa satsningar inkluderar både personal och elever. Samtliga satsningar är lösningsfokuserade, individcentrerade och bidrar till att skapa goda relationer, trygghet och studiero samt en likvärdig skola.

Inom ramen för projektet kartlades och följdes ett antal elever i årskurs 4-9. Kommunens ambition är att utveckla den här kartläggningen och göra en kommunövergripande kartläggning med utgångspunkt i grundskolan på samtliga elever. Kartläggningen kommer sträcka sig från 2020 och tre år bakåt för att sedan följas framåt. Syftet med kartläggningen är bland annat att utveckla vårt arbete med tidiga insatser och göra uppföljningar för att trygga övergångar mellan förskola och grundskola samt grundskola och gymnasium.

Vi behöver bibehålla den personal vi har för att även kunna genomföra satsningar för den fysiska miljön (tex. Bildstöd, TAKK etc). Våra elever har olika sätt att fungera beroende på situation och sammanhang. Därför kommer vi fortsätta arbetet med tillgänglig lärmiljö även efter projektets avslut. Ambitionen är att samtliga skolor ska ”NPF-säkras”, även om arbetet påbörjats betyder detta att verksamheten grundskola står inför ett fortsatt omfattande utvecklingsarbete.

Skolans uppdrag är att ge alla elever det stöd de behöver utifrån deras olika förutsättningar och behov. Den 1 juli 2019 blev förskoleklassen obligatorisk. Genom att följa elevers lärande och sätta in tidiga stödinsatser redan från förskoleklass ska fler elever få det stöd de behöver. Syftet med de tidiga stödinsatserna är att fler elever ska uppfylla de kunskapskrav som finns i årskurs 1 i läsförståelse och i årskurs 3 (4 i specialskolan) i svenska, svenska som andraspråk och matematik.

De nationella proven för årskurs 3 i svenska och svenska som andra språk visar att eleverna i Åmåls kommun ligger lika med eller lägre än rikets siffror i samtliga moment som omfattar läsning. Detta innebär att vi behöver fortsätta med det arbete som påbörjats inom ramen för den tidigare lågstadiesatsningen. Forskningsresultat pekar på att läs- och skrivutvecklingspedagoger i väsentlig grad har en positiv påverkan på elevers läs- och skrivutveckling, särskilt i de tidiga skolåren. Verksamheten grundskola tillsatte läsåret 2018/2019 en tjänst för en läs- och skrivpedagog. 94,5 % av eleverna har under höstterminen i årskurs 1 har enligt våra analyser knäckt läskoden. För att uppfylla skolans uppdrag och följa elevers lärande samt sätta in tidiga stödinsatser behöver den här tjänsten och det arbete som bedrivs inom ramen för den förvaltas. Utöver detta har verksamheten grundskola en ambition att ha kvar ytterligare tre tjänster inom förskoleklass och för att stärka deras arbete och bereda förskoleklasspersonalen utökad planeringstid är ambitionen att rekrytera en tjänst till fritidshemsverksamheten. Denna tjänst är nödvändig för att möjliggöra mer tid för kartläggning och uppföljning av elevernas kunskapsbehov så tidigt som möjligt med hjälp av *Hitta matematiken* och *Hitta språket*.

Vi behöver ha kvar nuvarande personaltäthet inom årskurserna F-3 utifrån de satsningar som gjorts tack vare den tidigare lågstadiesatsningen. Utifrån framgångsfaktorerna i den tidigare lågstadiesatsningen och Projektet Plug Innan ser vi också ett behov att stärka arbetet i årskurs 4-9. För att göra detta behöver vi en pedagogisk tjänst mot grundskolan, årskurs 4-6 samt en tjänst för SKA- och utvecklingsarbete för grundskolan, årskurs F-9 s på huvudmannanivå.

KASAM, Motiverande samtal (MI) och K3

KASAM

Det salutogena synsättet/förhållningssättet innebär att tonvikten läggs vid hälsobringande faktorer där intresset är mer fokuserat på så kallade friskfaktorer än på riskfaktorer. Ett salutogent arbetssätt kännetecknas av att man tar tillvara det som fungerar och stärker individen. Man ser möjligheter, styrkor, tillgångar, positiva egenskaper lyfts, man uppmuntrar och arbetar för att stärka individens tro till sin egen förmåga. Det salutogena arbetssättet är ett lösningsfokuserat arbetssätt.

Känsla av sammanhang omfattar tre begrepp: begriplighet, hanterbarhet och meningsfullhet.

Begriplighet - Det som inträffar är förståeligt och upplevs som ordnat, strukturerat och tydligt.

Hanterbarhet - Att man upplever att man har tillräckliga resurser för att kunna möta olika situationer i livet.

Meningsfullhet - Att kraven, utmaningarna är värda att investera i.

Skolverket skriver att lärares öppenhet, intresse och empati riskerar att minska när en elevs beteende kategoriseras som negativt eller problematiskt. Det kan medföra att de elever som kan ha störst behov av goda samtal inte får dem. Det kan också hända att samtal med dessa elever faller tillbaka i mönster av förmaningar och tillrättavisande. När en elev upplever svårigheter i sitt lärande utvecklar eleven inte sällan strategier för att undvika att dessa blir synliga. Då är det viktigt att ha ömsesidiga samarbetsinriktade samtal med eleven, snarare än att ha samtal om eleven. Genom att arbeta med relationsgrundande verktyg kan vi stärka vår personal i deras ledarskap och mentorskap och ge våra elever en högre känsla av sammanhang. Verktygen vi arbetar med fokuserar på individens hela sammanhang och hanterar därför livets alla områden, inte bara skolan.

Medvetenhet om det egna och delaktighet i det gemensamma kulturarvet ger en trygg identitet som är viktig att utveckla tillsammans med förmågan att förstå och leva sig in i andras villkor och värderingar. Skolan är en social och kulturell mötesplats som både har en möjlighet och ett ansvar för att stärka denna förmåga hos alla som arbetar där (LGR11, kap 1).

Alla barn och elever i Åmåls kommuns skolor har rätt till en utbildning av hög kvalitet. Skolan ska dessutom arbeta för att kompensera för elevers olika bakgrund och förutsättningar.

Alla barn från förskolan och genom grundskolan ska utveckla de fem förmågorna så långt det är möjligt, nå målen och behörighet till gymnasiestudier. För att nå dessa mål arbetar vi med relationsbyggande verktyg för att alla elever ska ha en god känsla av sammanhang utifrån de salutogena framgångsfaktorerna meningsfullhet, begriplighet och hanterbarhet. Elevens kunskaper och delaktighet i KASAM ska utvecklas fortlöpande från förskola till gymnasium.

Motiverande samtal (MI, Motivational interviewing)

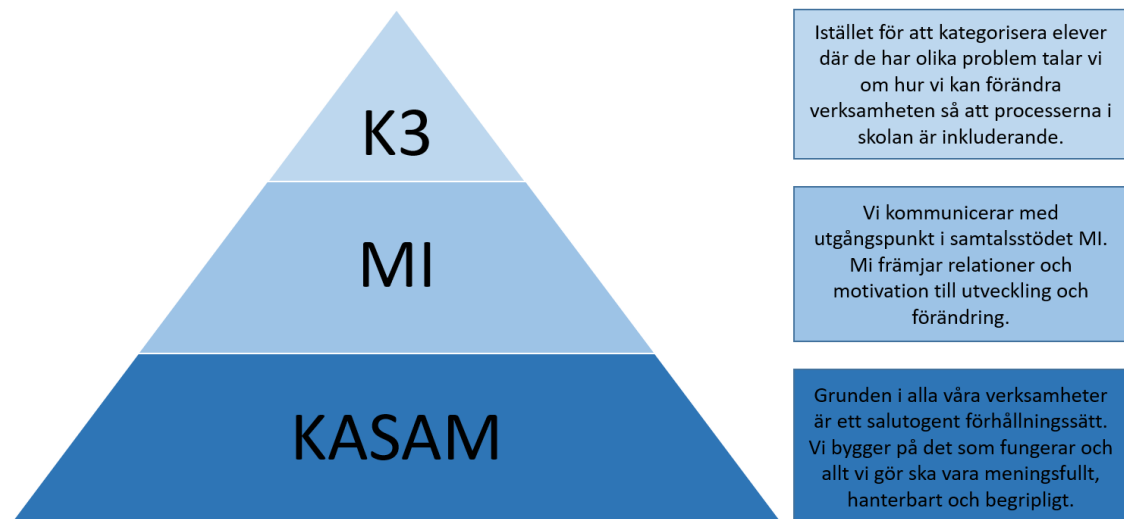
I de flesta professionella sammanhang där vi möter människor och på olika sätt vill bidra till att hjälpa dem hitta sin egen motivation för att kunna förändra sitt beteende, sin inställning eller fatta beslut om

att genomföra en förändring, behöver vi använda metoder som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. MI är en specifik samtalsmetod och ett förhållningssätt med syfte att uppnå ökad motivation till beteendeförändring. Kärnan i förhållningssättet är att den som intervjuar är medveten om och accepterar att personen som blir intervjuad själv behöver förändra sitt beteende och att denne har varierande förutsättningar att göra detta. I MI används ett personcentrerat förhållningssätt, vilket betyder att individen står i centrum. Att hjälpa en människa till förändring innebär en rad svårigheter och det är viktigt att personalen känner sig trygg i samtalsmetoden och förhållningssättet för att på bästa sätt i samtal med elever och vårdnadshavare bygga upp tillit och påbörja ett samarbete mot förändringen.

En av grundtankarna i MI är att varje individ har resurser och förmågor. Genom vårt sätt att möta, lyssna, samtala och ge råd visar vi att vi litar på individens önskan om att få växa. Vi respekterar att individen är expert på sig själv och att hen har rätt till och kapacitet att bestämma över sig själv. Dessa grundläggande tankar är hämtade från den humanistiska psykologin och utgör en god samtalsmetod för att trygga personal i arbetet med KASAM, som ledare i klassrummet och på raster samt som kollega i verksamheten.

K3

K3 är en arbetsmetod, K3 står för kvalité, kunskap och kartläggning. K3-modellen finns anpassad utifrån barn- ungdoms- och vuxenperspektiv samt med inriktning på olika miljöer som förskola, skola, daglig sysselsättning/arbete och boende. Alla våra elever fungerar olika och vår personal möter dagligen elever som inte alltid passar in i samhällets mall. En del har diagnoser som ADHD eller diagnos inom autismspektrat, andra har ingen diagnos men stora svårigheter i skola och vardag ändå. Vi vill bryta trenden att kategorisera våra elever och istället skapa en organisation inom vilken alla våra elever känner sig trygga, känner delaktighet och en motivation till att lära. Genom att arbeta med K3 i grundskolan vill vi generera kunskap från teoretisk förståelse till praktiska konsekvenser och strategier i skolan och vardagen och på så vis skapa en trygg och likvärdig skolgång för samtliga våra elever. Unika elever behöver mötas på unika sätt och genom att satsa på K3 kan verksamheten nå en högre ödmjukhet och förståelse för elever som har ett annorlunda sätt att fungera.

Digitalisering

Alla barn, elever och personal i Åmåls kommuns förskolor/skolor ska ha likvärdiga tekniska förutsättningar att använda IT som ett redskap i lärandeprocessen.

Den digitala tekniken ska utnyttjas systematiskt vid uppföljning av elevernas lärande och IKT ska ingå som en naturlig del i arbetet för att öka elevernas måluppfyllelse.

Verksamheten grundskola arbetar med flera fokusområden inom digitalisering, bland annat digital kompetens för alla, ett fokusområde vilket ämnar ge alla barn, elever och personal likvärdiga förutsättningar till adekvat digital kompetens inom alla delar av skolan utifrån behov och förutsättningar. Rektorer och huvudmän ska ha förmåga att strategiskt leda digitalt utvecklingsarbete i verksamheterna och personal ska ha kompetens att använda digitala verktyg i undervisningen.

Vår senaste nulägesanalys visar att detta är ett stort utvecklingsområde för Åmåls kommun.

En tjänst för IKT-strateg arbetar med implementering av nedan insatser och finns tillgänglig för handledning till personal.

Tre personal har utbildats till handledare och kommer kontinuerligt hålla i kompetensutveckling för personal samt finnas för handledning.

Digitala insatser som påbörjats och behöver fortsatt implementering/förvaltning bland andra

- Studi
- Polyglutt
- KD16
- InPrint med bildstöd och TAKK
- NE
- Inköp och användning av smartboards i klassrummen
- Inläsningstjänst
- TYRA för fritidshemmet

Digitala insatser som planeras

- Arbetet med att ta in en ny digital plattform för skolan / Office365
- Widgit Online på flera språk
- BRAVO LESSONS

2. Tidiga insatser för ökad måluppfyllelse inom grundskolan

2.1 Planerad insats och koppling till utvecklingsområdet: KASAM, MI och K3

I grundskolan finns behov av att arbeta med relationsfrämjande insatser. En kartläggning av elever som gjordes inom projektet Plug Innan Åmål visar att våra utvecklingsområden berör relationer, socialt samspel och måluppfyllelse. Forskning visar att positiva och tillitsfulla relationer mellan lärare och elever spelar en avgörande roll för elevernas sociala utveckling, trivsel, välmående och motivation till lärande. Goda relationer är viktiga, särskilt när vi ser till elevers måluppfyllelse och prestationer inom ämnesundervisningen. Vi har påbörjat två insatser för att stärka arbetet med relationer i vår verksamhet; KASAM (det salutogena förhållningssättet) och MI.

Att ha en hög känsla av sammanhang betyder att individen upplever att tillvaron är meningsfull, begriplig och hanterbar, vilket har visat sig vara en grundläggande förutsättning för att kunna bevara psykisk hälsa och en god livskvalitet.

I praktiken kan begreppet begriplighet innebära att för barn/unga skapa rimliga mål, stimulera nyfikenhet, se, lyssna och bekräfta. Hanterbarhet kan innebära att ge tydlig information, sätta klara och tydliga gränser och att arbeta med förutsägbarhet. Genom att lyfta fram resurser och förmågor och ge stöd för att övervinna svårigheter kan meningsfullhet skapas hos barn/unga.

Ett intensivt arbete med att utveckla områden inom grundskolan, vilka gynnar elevernas närvaro och måluppfyllelse med fokus på att alla elever ska nå gymnasiebehörighet påbörjades 2018. Utgångspunkten i arbetet är ett salutogent, lösningsfokuserat förhållningssätt där verksamheten arbetar med att ta tillvara på det som fungerar runt eleven och i en elevgrupp med utgångspunkt i styrkor och utvecklingsmöjligheter. Ingången för att arbeta med KASAM på elevnivå är att implementera salutogena verktyg och ett salutogent arbetssätt tillsammans med IUP/utvecklingssamtalet.

Under hösten 2019 hölls kompetensutveckling för all personal i grundskolan, inom det salutogena förhållningssättet och samtalsmetodik. En utvärdering från den senaste kompetensutvecklingen hösten 2019 visar att personalen är mycket nöjd med kompetensutvecklingen, de har skattat utbildningstillfällets samtliga områden med en nöjdhet på ca 8/10.

Utvärderingen visar också att våra satsningar på att implementera det teoretiska förhållningssättet de senaste två åren har blivit mättat, endast 10 % av personalen önskar mer teoretiska kunskaper. Resterande personal önskar vidare kompetensutveckling i praktisk användning. Främst inom områdena salutogent ledarskap och samtal i klassrumsmiljö. Vidare kompetensutveckling inom KASAM kommer ske tillsammans med utbildning i motiverande samtal.

I ett första steg har elevhälsans personal utbildats i MI, satsningen har vid uppföljningar uttryckts vara ett mycket uppskattat verktyg i det dagliga arbetet med både barn/elever och personal. Personalens delaktighet i utvärderingen av utbildningsdagarna i KASAM visar, som nämnt ovan, att personalen uttrycker behov av praktiska verktyg och kompetensutveckling i samtal. Åmåls kommun önskar nu utöka satsningen på MI att omfatta all personal inom barn och utbildningsförvaltningen. Ett omfattande arbete som kräver fyra utbildningsdagar per personal och en genomgripande implementering i verksamheternas arbete. Den pågående pandemin har inneburit att implementeringsprocessen har behövt genomföras utifrån rådande restriktioner. Omställningen i verksamheterna medför att insatser för personal, som KASAM och MI, tar längre tid än beräknat.

För att hålla bästa möjliga kvalitet i vårt arbete behöver vi generell kunskap om olika funktionsområden och hur dessa kan påverka vardagen. Vi behöver också verktyg för att kartlägga styrkor och svårigheter av funktionsområden, utifrån varje enskild individ, och att förstå hur dessa påverkar personen i sin miljö. K3-kartläggningen av styrkor och svårigheter kan användas som ett underlag inför målbeskrivningar och insatser. Det är en användarvänlig kartläggningsmodell som effektivt ger användaren viktig grundinformation om individens styrkor och svårigheter baserat på information från personal, vårdnadshavare/nätverk och eleven själv. Många olika funktionsområden som t.ex. förmåga till uppmärksamhet, impuls kontroll, organisation-planering, motorik, perception, kommunikation, samspel och föreställningsförmåga kartläggs. K3 kommer också användas inom grundskolan för att kartlägga faktorer på organisations- och grupp nivå som påverkar eleven i sin lärandemiljö.

Genom att arbeta med K3 får personal möjlighet att arbeta med ett frågebaserat material som ligger till grund för en individuell profil där styrkor och svårigheter beskrivs. De får också tillgång till verktyg för att analysera och förstå vilka konsekvenser som styrkor och svårigheter får i vardagen. Den individuella profilen och analys av konsekvenser ligger sedan till grund för kommande mål och insatser vilka kommer att höja elevernas närvaro och måluppfyllelse. Grundskolan kommer arbeta med K3 som ett komplement till standardiserade bedömningar och utredningar. Modellen blir en länk mellan teoretiska förklaringsmodeller och praktiska vardagskonsekvenser samt en hjälp med att överföra teoretisk kunskap till praktisk handling.

I nuläget kan vi se att arbetet med K3 skulle hjälpa oss skapa bättre utredningar inför insatser med särskilt stöd och allsidiga elevutredningar. Bättre utredningar bereder möjlighet att arbeta med specifika insatser och att sedan analysera och bearbeta resultaten av effekten från dessa.

Deltagare och planering av insatsen

Kompetensutveckling inom MI pågår inom Barn- och utbildningsförvaltningen, verksamhet grundskola under tre år med start 2020. Under återstående år, 2021 – 2022 består kostnaden av ersättning till utbildade handledare (vår egen personal) att hålla i intern kompetensutveckling i MI för grundskolans personal är 280 000 kronor. Ytterligare kostnader i insatsen är litteratur

Arbetet med KASAM, MI och K3 riktar sig mot hela grundskolan med en personalstyrka på drygt 300 anställda. Förskoleklass-årskurs 3 kommer främst arbeta med implementering och årskurs 4-9 kommer främst arbeta med fortsatt implementering och förankring av redan påbörjade insatser.

Kompetensutveckling

Handledning av 80 personal, i digitala skattningsverktyget KD16. Beräknad kostnad 60 000 kronor.

Litteratur: Motiverande samtal i skolan – samtal som förbättrar lärande, *Rollnick, Kaplan, Rutschman*. 20 böcker beräknas kosta 6000 kronor.

Elevhälsa

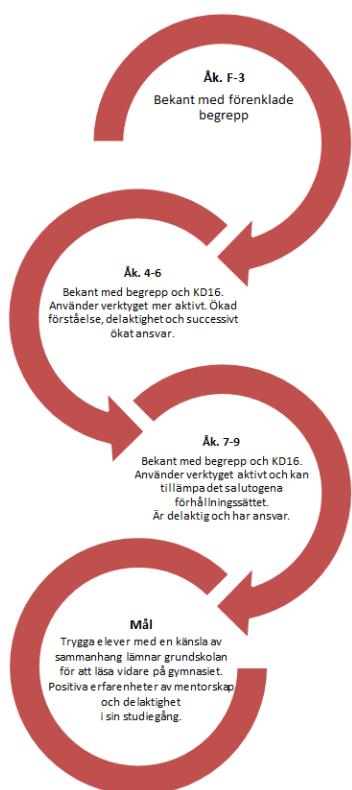
Den internutbildade personalen, vilken ska hålla i kompetensutvecklingen, har funktioner i verksamhetens elevhälsa.

Övrigt

I nuläget inga kända delar av insatser eller kostnader.

2.1.2 Mål och förväntade effekter

Den röda tråden

Målet är att implementera salutogenes som förhållningssätt

- Höja implementeringsgraden av salutogenes ända ned på elevnivå
- Utökad kvalitet vid och användning av mentorstiden
- Struktur och kontinuitet i IUP-samtalet och i mentorskapet
- Att samtliga internutbildare når godkänd MI standard på sina samtal, enligt MITI 4, som kvalitetssäkring.
- Efter genomgången utbildning kunna hålla i utbildningsdagar och workshop med god MI pedagogik, inom den egna verksamheten.
- Att personal känner sig trygg i att tillämpa MI med god kvalitet i sin egen verksamhet med kollegor, elever och vårdnadshavare
- Utveckla och stärka relationer mellan mentor och elev. Det är viktigt att aktivt arbeta för att alla elever ska må bra, känna sig sedda och ha en trygg vuxen
- Elevdemokrati. Eleverna får vara delaktiga och ansvariga för de mål som sätts i skolan
- Trygga elever med en känsla av sammanhang som lämnar grundskolan för att läsa vidare på gymnasiet

2.1.3 Ansvar

Verksamhetschefer för verksamhet grundskola samt verksamhet Stöd och Resurs

2.1.4 Delaktighet

En grupp på sju anställda av elevhälsans personal har genomfört en MI-utbildning för att bli internutbildare. Detta är samma grupp som tidigare även utbildats till internutbildare inom KASAM. Utifrån

den kompetensutveckling de erhållit har de planerat och genomför nu intern kompetensutveckling för samtlig personal inom grundskolan.

Personal inom grundskolan kommer vara delaktiga i genomförande (intern kompetensutveckling) och uppföljning av insatserna.

2.1.5 Uppföljning och utvärdering

Arbetet kommer följas upp genom att analysera närvaro och måluppfyllelse kontinuerligt. Uppföljning och utvärdering ska utföras i relation till personalens upplevelser av kompetensutvecklingens effekter och elevernas upplevelse av arbetet i verksamheten. Skolenkäten och elevskattningar utgör en grund för att analysera hur insatserna har påverkat måluppfyllelse och likvärdigheten i utbildningen.

Måluppfyllelse och resultat kommer följas utifrån resultat av nationella prov i svenska, svenska som andra språk. Matematik och engelska samt gymnasiebehörigheten för årskurs 9.

En fast elevgrupp i årkurs 3, årkurs 6 samt årskurs 9 ska kontinuerligt arbeta med uppföljningsfrågor som sedan utvärderas när läsåret är slut.

Ansvarig för uppföljningen är verksamhetschef för grundskolan och respektive skolas rektor/rektorer.

2.2.1 Planerad insats och koppling till utvecklingsområdet: ökad måluppfyllelse i grundskolan

Vi behöver bibehålla nuvarande personaltäthet inom åk. F-3 utifrån de satsningar som gjorts tidigare tack vare Lågstadiesatsningen och Fritidshemssatsningen. Tre tjänster á 100% åk. F-3, en tjänst á 100% fritidsverksamhet.

Inom grundskolan har 1/3 av eleverna annat modersmål än svenska. En integrationspedagog har anställts för att öka måluppfyllelse hos elever med annat modersmål. Kunskap om elever med annat modersmåls behov har med hjälp av integrationspedagogen ökat och eleverna får en mer likvärdig skolgång, tjänsten behöver bibehållas. Ett komplement till den här tjänsten har varit tre tjänster för studiehjälpare med integrationsprofil för årskurs F-9. Dessa har anställts för att stödja elever med annat modersmål än svenska. Tjänsterna möjliggör tidiga insatser för att främja en så likvärdig skola som möjligt och behöver bibehållas.

Utifrån framgångsfaktorerna i den tidigare lågstadiesatsningen och Projektet Plug Innan ser vi också ett behov att stärka arbetet i årskurs 4-9. För att göra detta behöver vi en pedagogisk tjänst mot grundskolan, årskurs 4-6 samt en tjänst för SKA- och utvecklingsarbete för grundskolan, årskurs F-9 samt på huvudmannanivå. Grundskolan arbetar också för att öka andelen behöriga pedagoger där barn- och utbildningsnämnden genom att inleda samverkan med Karlstad Universitet kring grundskoleläroarbete, årskurs 4-6. Höstterminen 2018 anställdes en lärarstudent på 50%. Denna satsning har tidigare möjliggjorts med hjälp av medel från Likvärdig skola och behöver bibehållas.

På högstadiet har gymnasiebehörighet sjunkit från föregående läsår men vi ser en tydlig förbättring av pojkars gymnasiebehörighet och meritvärden jämfört med flickornas. Detta har varit möjligt med hjälp av de två tjänsterna lärarassistent, som tillsattes tack vare statsbidrag från Likvärdig skola från 2018. Arbetet med lärarassistenter har underlättat för behöriga pedagoger att bedriva undervisning med hög kvalitet och vi behöver bibehålla de här tjänsterna. Lärarassistenternas huvuduppgift har haft en tydlig inriktning mot elever med problematisk frånvaro samt att förebygga skolmisslyckanden.

Deltagare och planering av insatsen

Insatsen riktar sig mot pedagoger i förskoleklass till årskurs 3, i Åmåls kommun motsvarar detta 45 pedagoger. Arbetet med lågstadiesatsningen kommer ske på respektive skola, kontinuerligt under hela läsåret i form av gemensamma träffar en gång per månad.

Personal

Beräknad kostnad för en läs- och skrivpedagog: 675 000 kronor

Beräknad kostnad för en tjänst inom grundskoleverksamhet och huvudmannanivå är 650 000 kronor

Beräknad kostnad för två lärarassistenter är 1 000 000 kronor

Beräknad kostnad för lärarstudent är 130 000 kronor

Beräknad kostnad integrationspedagog är 650 000 kronor

Beräknad kostnad studiehandledare är 1 615 000 kronor

Beräknad kostnad tre tjänster åk. F-3 är 1 570 000 kronor

Beräknad kostnad en tjänst fritidsverksamhet är 500 000 kronor

Beräknad kostnad för total personalkostnad är 6 770 000 kronor

Kompetensutveckling

BRAVO LESSONS 10 000 kronor.

Lärverktyg

Flera av de digitala verktygen presenteras som kommer användas inom ramen för dessa insatser redovisas istället under rubriken Digitalisering.

Övrigt

I nuläget inga kända delar av insatser eller kostnader.

2.1.6 Mål och förväntade effekter

Med målet att nå 100 % behörighet till gymnasiet med ett meritvärde hos varje elev som ger dem möjlighet att välja önskat program är arbetet med att nå en ökad måluppfyllelse för Verksamhet grundskola ett ständigt pågående arbete. Arbetet sker med stöd av aktiviteter, åtgärder och insatser utifrån beprövad erfarenhet och evidens i enlighet med Skollag 2010:800 och av Skolverket framtaget material tillsammans med deltagande i olika projekt och kompetensutvecklingsinsatser. Sedan 2015 års toppnotering har såväl måluppfyllelsen som andel elever med gymnasiebehörighet sjunkit, vilket delvis kan förklaras med

- minskat antal behöriga och legitimerade lärare/pedagoger i förhållande till antalet elever,
- ökad omsättning av personal med många pensionsavgångar och stort antal pedagoger som sökt arbete i närliggande kommun för att sedan i flera fall återvända.
- ökad andel elever med annat modersmål än svenska (ca 34 %)
- Enligt Skolverkets socioekonomiska index ligger samtliga skolor i Åmål på cirka 175, vilket är klart över rikets 88 (Ju lägre högre, desto sämre socioekonomiska förutsättningar).
- ej ändamålsenliga lokaler, framförallt för arbete med elever i behov av särskilt stöd

Behöriga, legitimerade och duktiga lärare tillsammans med kompetenta och välutbildade rektorer i för verksamheten anpassade lokaler är viktiga faktorer för utveckling av grundskolans verksamhet de kommande åren. I grundskolans systematiska kvalitetsarbete enligt Skollag

2010:800, vilken sammanställs i särskilda rapporter för respektive skolenhet för varje arbetsår/läsår, redovisas skolenhetens resultat, behov och utvecklingsområden för att nå målet - att alla elever når kunskapsmålen och behörighet till gymnasiet.

2.1.7 Ansvar

Verksamhetschef för verksamhet Grundskola och respektive skolas rektor/rektorer.

2.1.8 Delaktighet

Alla medarbetare i verksamhet grundskola förväntas vara delaktiga i arbetet med syftet att alla elever ska nå ökad måluppfyllelse och en upplevelse av en hög grad av trygghet och studiero. Planering, genomförande och uppföljning kommer ske i de forum som redan är etablerade i verksamheten så som personalmöten, arbetslagsträffar och medarbetarsamtal m.m. Genom att fortsätta arbeta genom etablerade forum kan vi fortsätta utveckla och stärka det systematiska arbetet i våra verksamheter. Elevernas delaktighet kommer fångas upp på lektioner, mentorstid, klassråd m.m.

2.1.9 Uppföljning och utvärdering

Arbetet kommer följas upp genom att analysera arbetsbelastning, närvaro och måluppfyllelse kontinuerligt. Uppföljning och utvärdering ska utföras i relation till personalens upplevelser av resursfördelning samt arbetsbelastning och elevernas upplevelse av arbetet i verksamheten. Skolenkäten och elevskattningar utgör en grund för att analysera hur insatserna har påverkat måluppfyllelse och likvärdigheten i utbildningen.

Måluppfyllelse och resultat kommer följas utifrån resultat av nationella prov i svenska, svenska som andra språk. Matematik och engelsk samt gymnasiebehörigheten för årskurs 9.

En fast elevgrupp i årkurs 3, årkurs 6 samt årskurs 9 ska kontinuerligt arbeta med uppföljningsfrågor som sedan utvärderas när läsåret är slut

Ansvarig för uppföljningen är verksamhetschef för grundskolan och respektive skolas rektor/rektorer.

2.2 Planerad insats och koppling till utvecklingsområdet Digitalisering

2.3.1 Planerad insats och koppling till utvecklingsområdet: Digitalisering inom grundskolan

Inom grundskolan i Åmåls Kommun finns en plan för arbetet med digitalisering som bland annat utgår från EU:s åtta nyckelkompetenser för livslångt lärande¹, varav digital kompetens är en av dessa, Skollagen², Läroplanen³ samt Åmåls kommuns vision 4.

Utbildningen inom grundskolan ska vara likvärdig för alla våra elever. Eleverna ska utan kostnad ha tillgång till böcker och andra läroverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning. Genom att stärka vårt arbete med digitalisering kan vi tillgodose elevernas behov att använda modern teknik som ett verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande kan vi generera en högre måluppfyllelse.

¹ Europeiska gemenskaperna (2007) *EU:s åtta nyckelkompetenser för livslångt lärande* Luxemburg: Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer.

² SFS nr: 2010:800.

³ www.skolverket.se

⁴ <https://www.amal.se/media/458765/Strategiska%20m%C3%A5l%20KF%202013-04-24.pdf>

Grundskolan i Åmåls kommun har haft en begränsad infrastruktur, det har saknats samband, plan och dialog mellan faktiskt utdelade digitala verktyg och verksamheternas behov. Att grundskolan nyligen genomgått en nödvändig omorganisation där numera alla i elever i varje årskurs placerats på samma skolenhet har ökat förutsättningarna för att skapa en likvärdig skola för eleverna. Samtidigt har det gjort det svårare att låna digitala verktyg årskurser emellan då volymerna är otillräckliga och eleverna ofta behöver tillgång till verktygen samtidigt.

Grundskolan saknar IT-pedagoger/IKT-strateger samtidigt som det råder en mycket stor variation i kompetensnivå inom verksamheternas personalgrupper alltifrån låg till mycket hög kompetens. En förklaring kan vara åldersdemografin och bristen på fortbildning inom digitala verktyg. Avsaknaden av skoldatatek har också minskat förutsättningarna för digital utveckling.

Deltagare och planering av insatsen.

Deltagarna (Chefer och pedagoger) kommer självskatta digitaliseringen inom grundskolan med hjälp av LIKA-verktyget från SKL på både organisatorisk och pedagogisk nivå. LIKA-verktyget i kombination med övriga upptäckta verksamhetsbehov, tex ämnesspecifika behov utifrån kursplaner kommer utgöra grunden för en kompetensutvecklingsplan. Rektorererna kommer också att genomföra Skolverkets modul ”att leda digitalisering” för att höja sin ledarskapskompetens och få en bättre förståelse för att leda arbetet med digitaliseringen inom verksamhet grundskola. Arbetet har på grund av pandemin satts på paus men kommer att ta fart igen under höstterminen 2021.

Personal

Beräknad kostnad för en IKT-strateg: 900 000 kronor

1,5 tjänst för IKT-funktion placerad i grundskolan, beräknad kostnad 1 200 000 kronor

40 % Rösparkskolan

40 % Södra skolan

20 % Tösse skola

50 % Kristinebergsskolan

Kompetensutveckling

All undervisande personal ska få kompetensutveckling i Notebook, Office 365 inklusive Teams samt ämnesspecifika mjukvaror. Grundskolan i Åmål ska också under januari 2020 tillsätta en arbetsgrupp för att skapa handlingsplan och kostnadskalkyler kring förberedelser för att genomföra nationella prov digitalt.

Lärverktyg

Digitala verktyg till elever i åk. 6 (dator 1-1) 1 500 000 kronor

Digitala läromedel, National Encyklopedin 190 000 kronor

Digitala läromedel Inläsningstjänst 120 000 kronor

Digitala läromedel, STUDI 190 000 kronor

Notebook, smartboard mjukvara 120 licenser 203 000 kronor

SMART-Boards 142 000 kronor

InPrint och Widgit Online 20 000 kronor

Polyglutt 50 000

TYRA kostnad 40 000 kronor

KD16-licenser 20 000

BRAVO LESSON Licenser 100 000

Arbetet med att ta in en ny digital plattform för skolan / Office365 300 000 kronor

Skola 24 25 000

Elevhälsa

Den internutbildade personalen, vilken ska hålla i kompetensutvecklingen, har funktioner i verksamhetens elevhälsa.

Även elevhälsan använder sig mer av digitala verktyg, det föranleder ett behov av kompetensförhöjande insatser även inom denna målgrupp. Mjukvara och informationssäkerhet är två viktiga fokusområden.

Övrigt

I nuläget inga kända delar av insatser eller kostnader.

2.3.1 Mål och förväntade effekter

LIKA-verktyget kommer generera en plan med flertalet fokusområden för pedagogernas kompetensutveckling.

Målet är att:

- alla barn, elever och personal i Åmåls kommuns skolor oavsett skolenhet ska ha likvärdiga tekniska möjligheter att använda IT som ett redskap i lärandet utifrån behov och förutsättningar.
- all pedagogisk personal fortlöpande utvecklar och underhåller en god digital kompetens, som ska ligga till grund för mål som sätts vid medarbetarsamtalet.
- det sker en utveckling av IKT-användandet genom förskolechefs/verksamhetschefs/rektors styrning med individuella handlingsplaner som ett pedagogiskt verktyg
- utveckla nya lärandemetoder och bredda elevernas kunskapsutveckling
- den digitala tekniken ska utnyttjas systematiskt vid uppföljning av elevernas lärande
- använda gemensam lärplattform, som enkelt ger möjlighet till förbättrad information, kommunikation, samverkan och lärande i de årskurser där de implementerats
- IKT ska ingå som en naturlig del i arbetet för att öka elevernas måluppfyllelse
- alla elever ska ges möjlighet att utveckla en god digital kompetens som utvecklats fortlöpande genom hela skoltiden
- öka elevernas lust att lära
- ge möjlighet till ett interaktivt lärande med ökat visuellt och auditivt stöd
- ha kunskap om IT-säkerhet, etisk nätanvändning, källkritik och utifrån elevens ålder och övriga förutsättningar, rådande IT-lagstiftning
- ha ett väl fungerande samarbete med kommunens IT-avdelning kring utveckling, underhåll, pedagogik och övriga behov

Förväntad effekt:

Att uppnå Skolverkets nationella plan för digitalisering och genom detta vara en än mer attraktiv arbetsplats och lärmiljö för framtidens personal och elever samt uppnå en likvärdig skola och en högre måluppfyllelse.

2.3.2 Ansvar

Verksamhetschef för verksamhet grundskola tillsammans med respektive skolas rektor/rektorer och IKT-strateg.

2.3.3 Delaktighet

Vid varje verksamhet kommer det att finnas ansvariga för IKT-utveckling, IT-pedagog eller IKT-ansvarig. Inventering av lokala fortbildningsbehov inom respektive årskurser genomförs genom enkät

och intervju. Utifrån resultat sammanställs behov och planering av kompetensinsatser. Varje område där insatser för kompetensutveckling sker kommer IKT ansvarig och utförare löpande att återkoppla till rektor eller annan ansvarig.

2.3.4 Uppföljning och utvärdering

Arbetet kommer följas upp genom att analysera dels lärarens men även elevernas digitala kompetens kontinuerligt. Med digital kompetens avses de förväntansmål som finns inskrivna i förvaltningens målbild över verksamheten. I målbilden finns beskrivet vad som rimligen kan förväntas av elever i viss årskurs utifrån Skolverkets kurser och ämnen. Uppföljning och utvärdering ska utföras i relation till personalens upplevelser av fortbildningsinsatser och elevernas upplevelse av arbetet i verksamheten. Skolenkäten och elevskattningar utgör en grund för att analysera hur insatserna har påverkat måluppfyllelse och likvärdigheten i utbildningen.

Måluppfyllelse och resultat kommer följas utifrån resultat av nationella prov i svenska, svenska som andra språk. Matematik och engelsk samt gymnasiebehörigheten för årskurs 9.

En fast elevgrupp i årskurs 3, årskurs 6 samt årskurs 9 ska kontinuerligt arbeta med uppföljningsfrågor som sedan utvärderas när läsåret är slut.

Ansvarig för uppföljningen är verksamhetschef för grundskolan tillsammans med respektive skolas rektor/rektorer och IKT-strateg.